

Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών: ένας νέος θεσμός ένταξης των μεταναστών στις τοπικές κοινωνίες

Απόστολος Λιναρδής

Ερευνητής

Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών

Πρόγραμμα: «Διαδράσεις Πολιτισμού»

Προτεραιότητα 1:

Υλοποίηση Δράσεων για την πρακτική εφαρμογή των «Κοινών Βασικών αρχών της πολιτικής ένταξης μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση»

Δράση 1.5/09: Ενημερωτική εκστρατεία για την προώθηση της ομαλής ένταξης των μεταναστών στις τοπικές κοινωνίες

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ένταξης

- Συστάθηκε για την περίοδο 2007-2013. Συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα 75% από την Ε.Ε και 25% από εθνικούς πόρους.
- Το ταμείο προάγει τους κάτωθι άξονες και δράσεις:
  - ο Τον διαπολιτισμικό διάλογο.
  - ο Δράσεις που οδηγούν στην ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ των κρατών – μελών.
  - ο Δράσεις για την ενίσχυση των μεταναστών όπως:
    - α) μαθήματα γλώσσας και ιστορίας,
    - β) προάγει τις διαπολιτισμικές δεξιότητές τους,
    - γ) προάγει την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και ιδιαίτερα των ατόμων που έρχονται σε άμεση επαφή με το μεταναστευτικό πληθυσμό (π.χ. εκστρατείες ενημέρωσης, σεμινάρια).

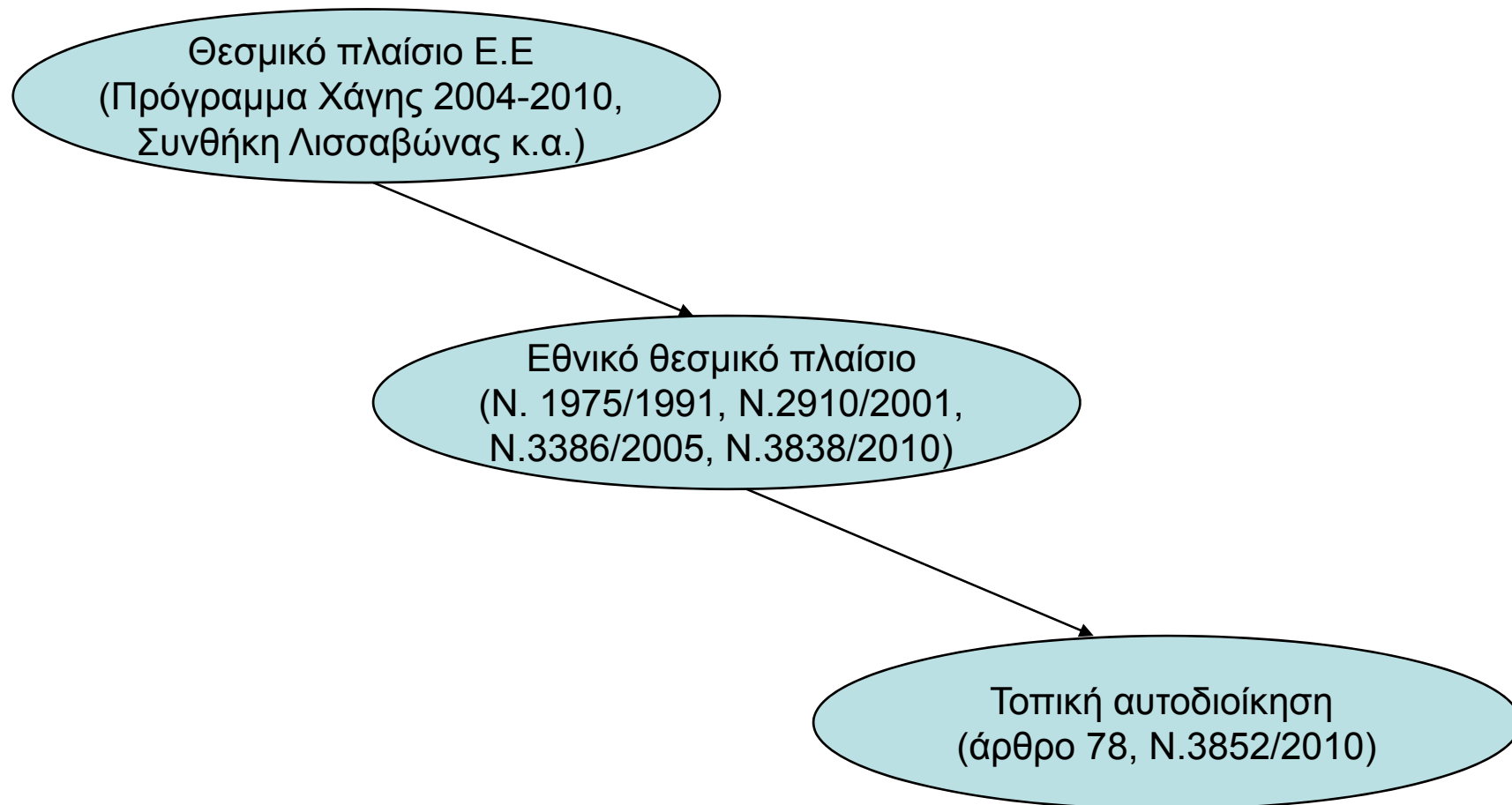

Α΄ Μέρος

Το νομοθετικό πλαίσιο

Το Νομοθετικό πλαίσιο

Το άρθρο 78 του Καλλικράτη (ν.3852/2010)

Συγκρότηση των ΣΕΜ

- 5-11 μέλη τα οποία ορίζονται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο.
- Ως μέλη ορίζονται δημοτικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι φορέων μεταναστών καθώς και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων οι οποίοι αναπτύσσουν εντός της διοικητικής περιφέρειας του δήμου δράση σχετική με τα προβλήματα των μεταναστών.
- Ορίζεται πρόεδρος ένας εκ των δημοτικών συμβούλων του – Τιμητική και άμισθη συμμετοχή όλων των μελών.

Έργο των ΣΕΜ

- Να καταγράψει και να διερευνήσει προβλήματα που απασχολούν τους μόνιμους μετανάστες του δήμου όσον αφορά: α) την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, και β) την επαφή τους με δημόσιες ή δημοτικές αρχές.
- Να υποβάλλει τις εισηγήσεις στο δημοτικό συμβούλιο για : α) την ανάπτυξη τοπικών δράσεων που προωθούν την ομαλή κοινωνική ένταξη των μεταναστών, β) τη διοργάνωση, σε συνεργασία με το δήμο, εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού γ) την οργάνωση συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες.

Σχολιασμός άρθρου

- Γνωμοδοτικό συμβουλευτικό όργανο σε κάθε δήμο για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών.
- Πρώτη φορά δίνεται η δυνατότητα στους μετανάστες να συμμετέχουν ενεργά σε ένα θεσμικό όργανο το οποίο προβλέπεται πλέον από το νόμο.
- Το νομικό πλαίσιο είναι πολύ ασαφές και στην ουσία πρόκειται για κατευθυντήριες γραμμές.
- Δεν υπάρχει καμία διαβάθμιση των μελών του συμβουλίου ανάλογα με τον πληθυσμό του δήμου.
- Είναι ένα αόριστο πλέγμα που κάποιος μπορεί να κάνει πολλά αλλά μπορεί να μην κάνει και τίποτα.
- Επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του κάθε δήμου η συγκρότηση ενός ΣΕΜ ?
- Το άρθρο προβλέπει να συνταχθεί ένας κανονισμός λειτουργίας του συμβουλίου που θα προβλέπει και τον τρόπο εκλογής των εκπροσώπων.

Β΄ Μέρος

Η ενεργοποίηση των ΣΕΜ και καινοτόμων
πρωτοβουλιών και προγραμμάτων στους
δήμους της χώρας

ΣΕΜ Δήμου Αθηναίων (Πρόεδρος: Κουβέλη Μαρία)

- Συστάθηκε κανονισμός λειτουργίας.
- Το συμβούλιο εγκρίθηκε από το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων και συγκροτήθηκε στις 18/04/2011.
- Υπήρχαν ενστάσεις των παρατάξεων της Αριστεράς ως προς το γεγονός ότι τα μέλη του συμβουλίου στην ουσία διορίστηκαν και δεν εκλέχτηκαν.
- Κάποιες ενστάσεις υπήρχαν και για άτομα αμφίβολης αντιπροσωπευτικότητας των κοινοτήτων που αντιπροσωπεύουν.
- Το συμβούλιο είναι 11 μελές με 11 αναπληρωματικά μέλη.
- 11 μέλη εκ των οποίων 6 μετανάστες.
- Η πρώτη συνεδρίαση του συμβουλίου είχε οριστεί για τις 31/05.

Κριτήρια επιλογής εκπροσώπων στο Δήμο Αθηναίων

- Γεωγραφική εκπροσώπηση από όλες τις ηπείρους π.χ. Ασία, Αφρική κ.λπ.
- Εκπροσώπηση ανάλογα με την πληθυσμιακή παρουσία μεταναστών στον δήμο της Αθήνας.
- Εκπροσώπηση από οργανωμένες κοινότητες.
- Γυναικεία εκπροσώπηση (3/11).
- Θεσμική αντιμετώπιση των κοινοτήτων (απευθυνθήκανε στους προέδρους ή σε μέλη των κοινοτήτων).
- Συμμετοχή νέων (π.χ. η ΜΚΟ Asante, νέων ανθρώπων, δεύτερης γενιάς).

Επόμενο στάδιο: κατάρτιση δημοτολογίου μεταναστών για να υπάρξει κανονική εκλογική διαδικασία.

Καινοτόμες πρωτοβουλίες: Δήμος Κορυδαλλού

- Σύσταση άτυπου θεσμού δημοτικού συμβουλίου μεταναστών πριν 2.5 έτη.
- Συνεργασία με ανθρώπους που έχουν τεχνογνωσία και είναι δραστήριοι στον ευρύτερο μεταναστευτικό χώρο που κινούνται στον χώρο των ΜΚΟ και των μεταναστευτικών ομάδων.
- Ριζική αναδιάρθρωση του Γραφείου Αλλοδαπών.
- Δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου και καταγραφή του μεταναστευτικού πληθυσμού.
- Περίπου 3000 νόμιμοι μετανάστες στην περιοχή.
- Φεστιβάλ εθνικών κοινοτήτων κάθε Σεπτέμβρη.

Καινοτόμα προγράμματα: «το Έργο: Δημιουργία προτύπων για την προώθηση της Διαπολιτισμικότητας»

- Υλοποιήθηκε στη Δυτική Ελλάδα, στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Equal II από τον Οκτώβριο 2006 έως τον Ιούνιο του 2008.
- Στόχευε στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας παράλληλα με την ενσωμάτωση των μεταναστών στην αγορά εργασίας.
- Το έργο υλοποιήθηκε από μία σύμπραξη 12 φορέων όπως το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, αναπτυξιακούς και κοινωνικούς φορείς των τριών νομών Ηλείας, Αχαΐας και Αιτ/νίας καθώς και φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Για την επίτευξη των στόχων του έργου διενεργήθηκε κατάρτιση Πολιτισμικών Διαμεσολαβητών. Τα προγράμματα έλαβαν χώρα στον Πύργο και στην Πάτρα.
- Επιλέχθηκαν 7 άτομα από τη μεταναστευτική κοινότητα ή μικτής καταγωγής που είχαν πολύ καλή γνώση της Ελληνικής ως Πολιτισμικοί Διαμεσολαβητές που ήταν οι 7 άνθρωποι κλειδιά για τη λειτουργία των 7 Γραφείων στήριξης μεταναστών που λειτούργησαν στα πλαίσια του έργου αυτού.

Υπηρεσίες του γραφείου στήριξης μεταναστών Αγρινίου στα πλαίσια του προαναφερθέντος έργου (από Λίβια Νίκολιτς: πολιτισμική διαμεσολαβήτρια του ΚΕΜΟΠ Αγρινίου)

Παρείχει:

- Πληροφορίες για τη διαδικασία νομιμοποίησης και απόκτησης της άδειας παραμονής.
- Διευκόλυνση στις συναλλαγές με τις αρχές.
- Εξατομικευμένη ενημέρωση, σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματά τους, εργασιακά, νομικά, ασφαλιστικά κ.α.
- Συμβουλευτική εξατομικευμένη ενημέρωση.
- Νομική υποστήριξη με σκοπό τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους.
- Συστηματική πληροφόρηση για τα υπάρχοντα προγράμματα εκμάθησης Ελληνικών, κατάρτισης και άλλων θεμάτων.

Γ' Μέρος

Η έρευνα του ΕΚΚΕ

Έρευνα EKKE

- Με τη χρήση διαδικτυακού ερωτηματολογίου που εστάλη σε όλους τους δήμους της χώρας.
- Έρευνα από το διαδίκτυο και τις ιστοσελίδες των δήμων.

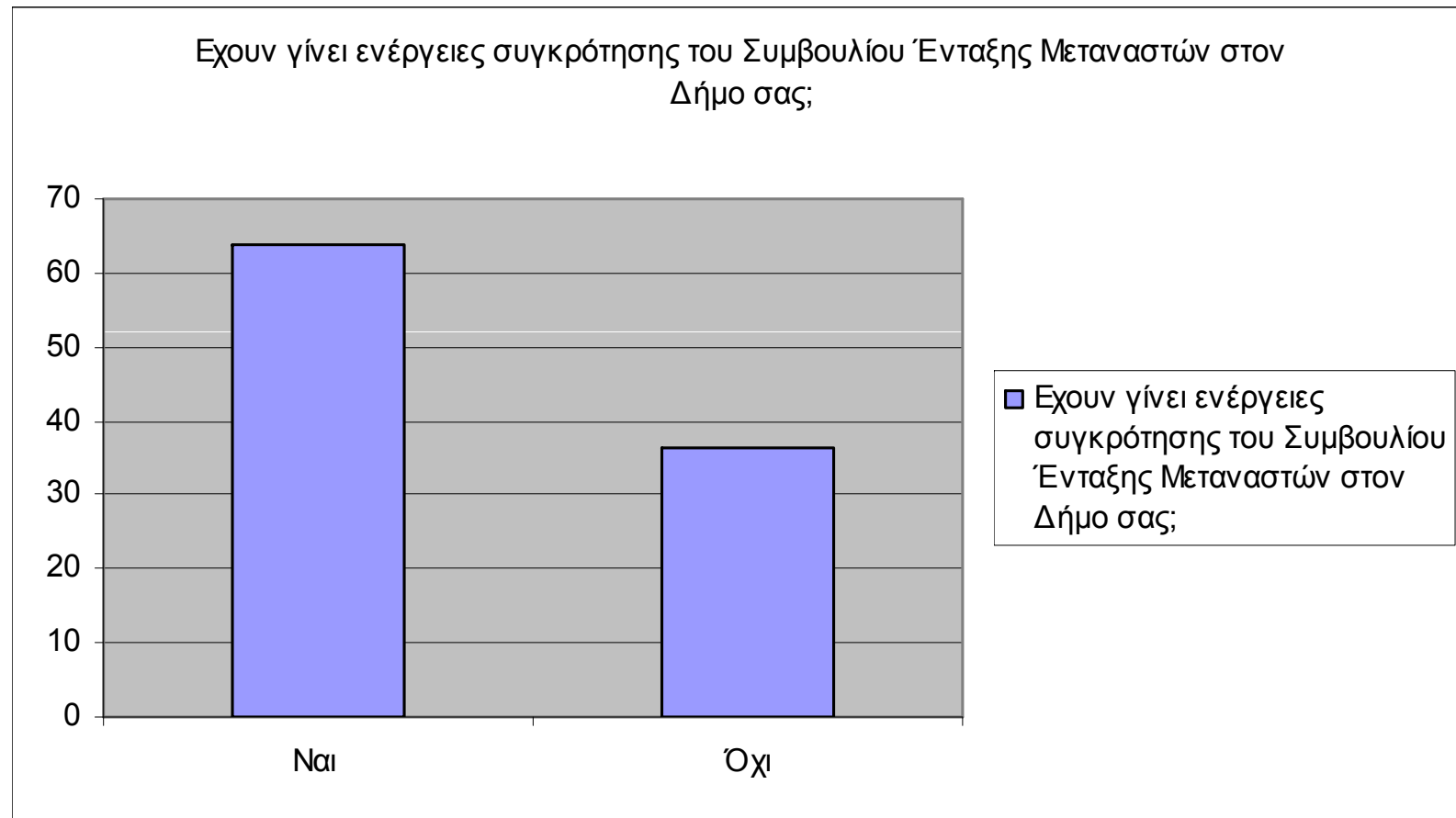

Διαδικτυακή Έρευνα ΕΚΚΕ

- 22 μόλις απαντήσεις από 325 δήμους.
- Έχει σταλεί ήδη η πρώτη υπενθύμιση για την διεξαγωγή της έρευνας στους δήμους της χώρας.
- Πιθανοί λόγοι μη απόκρισης:
  - α) λανθασμένη διεύθυνση e-mail,
  - β) αποστολή mail σε λάθος άτομο,
  - γ) ίσως θεωρήθηκε ως κάποια μορφή ελέγχου προς τις δημοτικές αρχές.
- Σε 14 δήμους έχουν γίνει ενέργειες συγκρότησης των ΣΕΜ και σε 8 όχι.

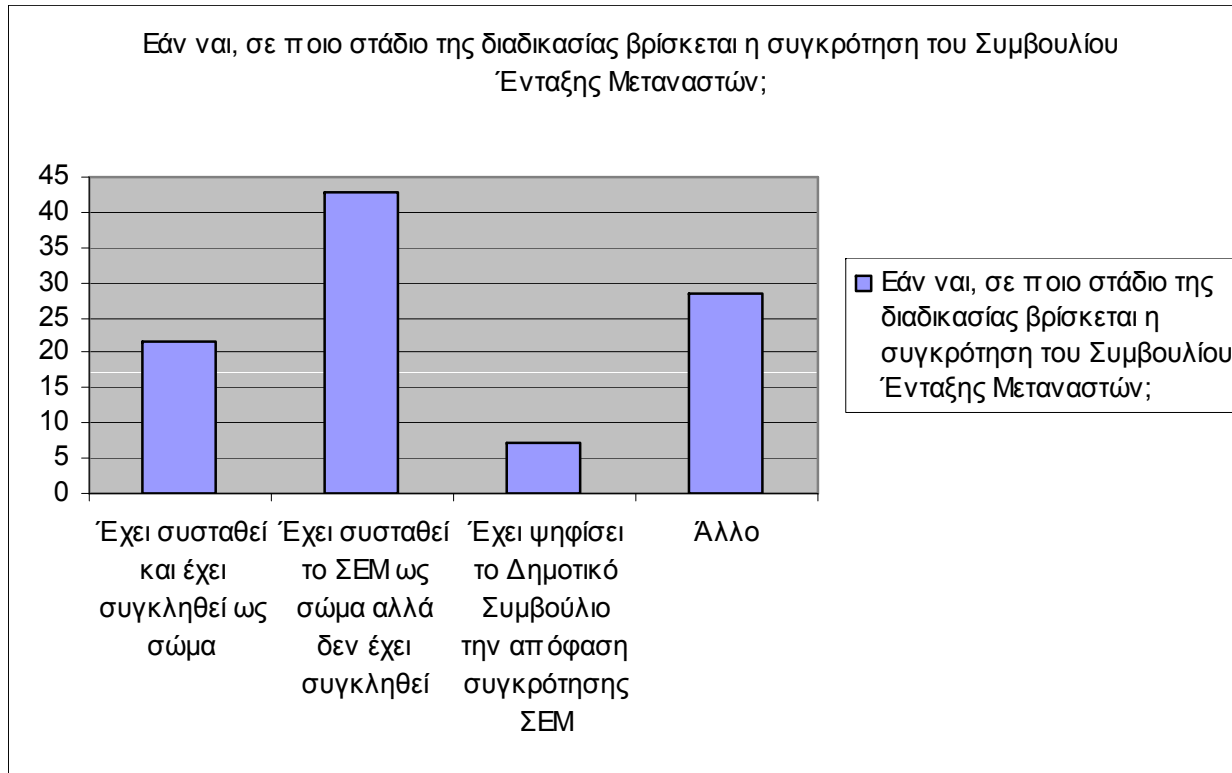

Διαδικτυακή Έρευνα ΕΚΚΕ

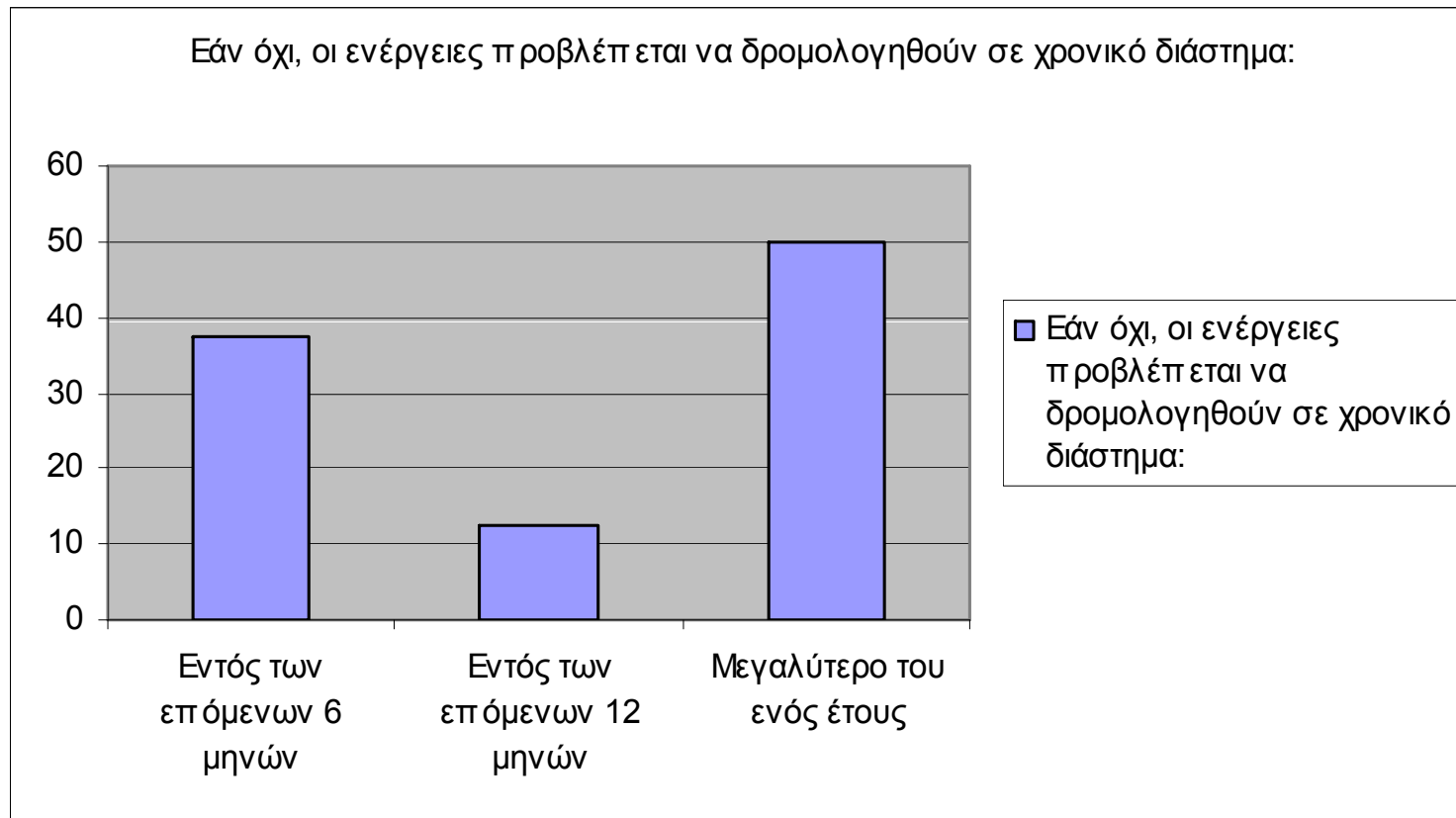

Διαδικτυακή Έρευνα ΕΚΚΕ

Διαδικτυακή Έρευνα ΕΚΚΕ

Έρευνα από το διαδίκτυο και τις ιστοσελίδες των Δήμων

- Σε 26 δήμους έχουν συσταθεί τα ΣΕΜ.
- Σε 8 δήμους έχει ληφθεί απόφαση για τη συγκρότηση ΣΕΜ και έχουν σταλεί προσκλήσεις για υποψηφιότητες.
- Σε 10 δήμους έχουν υποβληθεί υποψηφιότητες από τους ενδιαφερόμενους και έχει οριστεί η ημερομηνία εκλογών.

Οι παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται η συγκρότηση ενός ΣΕΜ

- Η υψηλή ή μη συγκέντρωση υπηκόων τρίτων χωρών στο δήμο.
- Η πολιτική βούληση των Δημοτικών Αρχών.
- Η βούληση του τοπικού πληθυσμού για κοινωνική δράση με σκοπό την από κοινού διαμόρφωση του τοπικού βίου.
- Η βούληση των μεταναστών.